

Бержанір Анатолій Леонідович
к. соц. н., доцент,
доцент кафедри філософії та суспільствознавства
Уманського державного педагогічного університету ім. П. Тичини
(м. Умань)

НАПРЯМИ СПІВПРАЦІ ДЕРЖАВИ ТА БІЗНЕСУ У РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Важливе місце у стратегії розвитку є інновації як одна із найважливіших складових економічної політики країни. Інноваційне оновлення та поширення інноваційного людського капіталу повинні стати ключовим чинником забезпечення добробуту і запорукою успішного розвитку держави.

З початком ліберальних реформ намітилася тенденція до зниження ролі держави в економіці. Тому виникла потреба в переході до економіки знань і високих технологій, що викликало інтерес до розвитку взаємовигідного партнерства держави і бізнесу, до визнання його необхідним елементом державної політики та одним з найефективніших інструментів інноваційного розвитку, ефективність якого доведена розвинутими країнами.

У сучасному розумінні партнерство держави і бізнесу функціонує у формі інституційного та організаційного альянсу між державою і приватними компаніями, банками, міжнародними фінансовими організаціями та іншими інститутами з метою реалізації суспільно значущих проектів. Завдання розвитку такої взаємодії може бути успішно вирішене не тільки за рахунок ефективної взаємодії влади та бізнесу, але й за умови активної участі в інвестиційному процесі інститутів розвитку, проектно-конструкторських організацій, фінансових структур, в тому числі і міжнародних.

Найпростіша модель, що описує взаємодію держави і бізнесу в інноваційному процесі, зводиться до розподілу ролей: роль приватного сектора полягає в розробці технологій на основі власних досліджень і в ринковому освоєнні інновацій, а роль держави – у сприянні виробництву фундаментального знання і комплексу технологій стратегічного характеру, а

також в створенні інфраструктури і сприятливих інституційних умов для інноваційної діяльності приватних компаній. Необхідне оптимальне співвідношення між державними заходами регулювання інноваційної сфери і ринковими, а також ефективні форми їх взаємодії.

Існуючі масштаби державної присутності у науково-технічній діяльності зумовлюють необхідність відповідного державного регулювання процесів, що відбуваються в цій сфері. Основні напрями державного управління визначають відповідні пріоритетні напрями розвитку науки й техніки, забезпечують формування системи наукових організацій, здійснення міжгалузевої координації наукової або науково-технічної діяльності, розробку та реалізацію наукових і науково-технічних програм і проектів, розвиток форм інтеграції науки і виробництва, реалізацію досягнень науки і техніки [1, с. 16].

Стратегічне значення інноваційної сфери в її поєднанні із соціальною й економічною роллю в розвитку країни визначає необхідність державної участі для забезпечення взаємодії наукового й бізнес-середовища, створення інноваційних продуктів, що відповідають сучасним вимогам внутрішнього й глобального ринків.

Мотивація участі в партнерстві приватних компаній, як правило, обумовлена новими можливостями для розвитку інноваційного бізнесу:

- забезпеченням доступу до державного фінансування, результатів досліджень і розробок державного сектора і його інфраструктури, а також до інформації й устаткування;

- усуненням обмежень для інноваційної діяльності підприємств (ресурсні обмеження, фактор часу, монополістичні обмеження поширення інновацій);

- розширенням можливостей здійснення інновацій: від інноваційної ідеї до дослідного зразка.

Стимули до реалізації інноваційних проектів приватним сектором: можливість одержання інноваційного надприбутку; погрози втрати ринку, витиснення з ринку більш успішними конкурентами тощо. Таким чином,

інноваційний потенціал приватного сектора економіки для свого розвитку потребує партнерської взаємодії підприємців з державою [2, с. 109].

Зв'язок науки і виробництва має бути спрямований на формування конкурентоспроможного національного сектора досліджень і розробок, що забезпечують перехід економіки на інноваційний шлях, вихід на новий рівень інноваційного розвитку. Це може бути досягнуто тільки за рахунок зростання приватних інвестицій у розвиток національної інноваційної системи. Головним замовником наукових досліджень в ринковій економіці повинні бути підприємці, які мають економічну мотивацію у впровадженні інновацій.

Для підвищення рівня залучення капіталу до фінансування науки необхідно, передусім, впровадити обґрунтовану систему заходів стимулювання приватних інвестицій, зокрема шляхом створення податкових пільг як для інвесторів, що фінансують науково-дослідні розробки, так і для компаній, які впроваджують новітні вітчизняні технології.

Таким чином, партнерство приватного і державного секторів економіки має стати ключовим компонентом нової інноваційної політики, оскільки за правильної організації забезпечує отримання переваг від капіталовкладень у наукові дослідження, створюючи сприятливі передумови для сталого інноваційного розвитку, що є стратегічним чинником економічного зростання країни. Розвиток взаємодії бізнесу і держави в інноваційній сфері є одним з важливих умов формування ефективної економічної політики, підвищення інноваційної активності, розвитку економічної та соціальної інфраструктури.

Список використаних джерел:

1. Єрмілов С.Ф. Формування механізмів державно-приватного партнерства в науково-інноваційній сфері України : автореф. на здобуття наук. ступеня канд. наук з державного управління : спец. 25.00.02 „Механізми державного управління” / С.Ф. Єрмілов. – Запоріжжя, 2012. – 21 с.

2. Папп Н.В. Інструменти державно-приватного / Н.В. Папп // Сталий розвиток економіки. – 2010. – № 2. – С. 109–114.